Seimo nario dūris žvejams mėgėjams

Parašė Tadas Širvinskas
Sekmadienis, 27 Spalis 2013 11:11

Kol aplinkosaugininkai rūpinasi, kaip Kauno mariose atkurti sumenkusius žuvų išteklius, Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Algimantas Salamakinas staiga užsimojo į šį vandens telkinį sugrąžinti tinklais žvejojančius verslininkus.

Nustebino A.Salamakinas

Kauno mariose sparčiai mažėjant žuvų, prieš šešerius metus Vyriausybės suburta specialistų darbo grupė nusprendė, kad nuo 2013 m. šiame vandens telkinyje bus uždrausta verslinė žvejyba. Daugumai verslininkų buvo išmokėtos solidžios kompensacijos ir šiemet jie į marias savo tinklų nemetė.

Parašė Tadas Širvinskas
Sekmadienis, 27 Spalis 2013 11:11

Atrodo, kad ramybė truko neilgai. Žvejų verslininkų atstovai pastaruoju metu tapo dažni svečiai Seime, kur jau rado įtakingų užtarėjų, prabilusių, kad Kauno mariose vėl turėtų būti leista žvejoti tinklais.

Aplinkosaugininkus ir žvejus mėgėjus labiausiai šokiravo, kad verslininkų užtarėju staiga tapo ir Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Algimantas Salamakinas.

"Verslinė žvejyba vyko per amžius, o dabar aiškinama, kad verslininkus reikia išvaryti iš ežerų, Kuršių ir Kauno marių. Manau, kad Kauno mariose vietos turi užtekti ir vieniems, ir kitiems", – "Kauno dienai" pareiškė A.Salamakinas.

Verslininkai neprarado vilties

"Prieš šešerius metus su Kauno mariose žvejojančiais verslininkai sutarėme, kad nuo 2013 m. verslinės žvejybos čia nebus ir už tai verslininkams bus mokamos kompensacijos. O dabar vėl grįšim atgal? Manau, kad to nebus", – vylėsi Aplinkos ministerijos Gamtos išteklių skyriaus vedėjas Vilmantas Graičiūnas.

Vis mažiau žuvų pradėję pagauti verslininkai susigundė valstybės siūlomomis kompensacijomis už pasitraukimą iš verslo Kauno mariose. Trims tinklus pridavusioms įmonėms iš Europos žuvininkystės fondo ir Lietuvos biudžeto buvo išmokėta beveik 1,25 mln. litų. Dar trys versline žvejyba mariose užsiėmusios įmonės: "Arborator", "Vidora" ir "Kamesta" – nepateikė paraiškų dėl kompensacijų. Dabar aiškėja, kad tai nebuvo atsitiktinis žingsnis, nes verslininkai tik ieškojo būdų, kaip sugrįžti į marias.

"Kamestos" komercijos direktorius Česlovas Pacauskas pripažino, kad viltis vėl užmesti tinklus mariose niekada nebuvo užgesusi.

"Kažkiek tikėjomės. Viskas gyvenime keičiasi", – nedrąsiai tarė Č.Pacauskas.

Rengia įstatymo pataisas

Aplinkos ministerija kol kas oficialiai deklaruoja, kad Kauno mariose verslininkų tinklai nepageidaujami. Tačiau jų lobistų įtaka vis auga. Ir jau atsiranda siūlymų, kaip apriboti Aplinkos ministerijos įtaką.

Žvejai mėgėjai mano, kad ne be verslininkų įsikišimo šiuo metu ruošiamos Žuvininkystės įstatymo pataisos. Žemės ūkio ministerija siekia skirstyti verslinės žvejybos kvotas. Vos liepą ši prerogatyva perduota Aplinkos ministerijai. Dabar teigiama, kad tai padaryta per klaidą.

"Aplinkos ministerija ir toliau nustatys limitus, kiek iš viso galima pagauti žuvų tam tikrame vandens telkinyje. Jei ji toliau sakys, kad Kauno mariose verslininkams žvejoti negalima, mes kvotų niekam ir negalėsime duoti", – tikino žemės ūkio viceministras Rytis Šatkauskas.

Žvejų mėgėjų atstovai įsitikinę, kad būtent verslininkai suinteresuoti, kad kvotas skirstytų ne Aplinkos, o Žemės ūkio ministerija.

"Žvejai verslininkai padaro labai daug pažeidimų, tačiau tai neturi jokios įtakos jiems išduodamų kvotų dydžiui. Jei pažeidimų kontrolė ir kvotų išdavimas būtų vienose rankose, greičiausiai būtų kitaip", – aiškino Mėgėjų žvejybos tarybos narys, žurnalo "Žūklė" redaktorius Romualdas Žilinskas.

Dar labiau baugina, kad naujos įstatymo pataisos istoriškai verslininkams palankesnei Žemės ūkio ministerijai neperduotų visų mėgėjiškos žūklės reikalų. Už žvejybos leidimus surenkami milijonai nepamaišytų ir šiai institucijai. Pernai visoje šalyje žūklės leidimų parduota už 2,4 mln. litų, o šiemet skaičiuojama, kad suma perlips 5 mln. litų.

Natūralus rojus

Aplinkosaugininkai pastebi, kad prieš kelerius metus iš verslo pasitraukus didžiausiai bendrovei "Kauno marių žuvys", o nuo metų pradžios apskritai uždraudus verslinę žvejybą, Kauno marios atsigauna.

"Žuvų išteklių didėja. Šito vandens telkinio potencialas yra labai didelis. Čia vadinamasis žvejų rojus gali egzistuoti be didesnio įsikišimo", – tikino V.Graičiūnas.

Vandens telkinio žuvų populiacijos atkūrimui paspartinti vien per šiuos metus į marias išleista 32 tūkst. lydekaičių, 127 tūkst. sterkų, 32 tūkst. šamų, 12 tūkst. lynų. Už tai sumokėta pinigais, surinktais už žvejybos leidimus.

Verslininkai ar brakonieriai?

Ar mėgėjų pinigais įžuvintas marias vėl turėtų išsemti verslininkai? Seimo Aplinkos komiteto A.Salamakinas bando aiškinti, kad vienas šeimininkas mariose padarytų tvarką, nes esą dabar čia šeimininkauja brakonieriai. Nuolat mariose žvejojantys mėgėjai tvirtina ką kita – tinklų pastebimai sumažėjo. Iki šių metų mariose surastus brakonierių tinklus žvejai neretai palaikydavo verslininkų nuosavybe. Dėl to pačios priežasties į tokius ne visada sureaguodavo ir aplinkosaugininkai.

"Yra ir kita prielaida. Kas galėtų paneigti, kad patys žvejai verslininkai ir buvo didžiausi brakonieriai, statę nelegalius tinklus šalia savų?" – pastebėjo žurnalo "ŽvejOK" redaktorius Dalius Rakutis.

Aplinkosaugininkus nuolat pasiekdavo pranešimai, kad verslininkai stato daugiau tinklų, nei leidžiama. Per paskutinius šešerius metus oficialiai nustatyta, kad Kauno mariose žvejojantys verslininkai padarė 161 šiurkštų verslinės žūklės pažeidimą.

Mėgėjai valstybei naudingesni

Apskaičiuota, kad vien mėgėjų žūklės verslas – prekybininkai ir gamintojai – sukuria apie tūkstantį darbo vietų ir per praėjusius metus gavo apie 125 mln. litų pajamų, mokesčių pavidalu valstybės biudžetą papildė daugiau nei 10,5 mln. litų. Lietuvos upėse ir ežeruose žvejojantys verslininkai deklaravo pernai gavę vos 411 tūkst. litų pajamų.

Daugelis žvejyba užsiimančiu bendrovių verkšlena, kad tai yra nuostolinga veikla. Pavyzdžiui, "Kamestos" komercijos direktorius Č.Pacauskas teigė, kad žvejyba užsiimdavo ir užsiimtų tik todėl, kad tokios yra įmonės tradicijos.

"Žvejyba neapsimoka. Žvejojome todėl, kad turime poilsiavietę ant Kauno marių kranto. Turime bazę, kur galima valtį pastatyti, tinklus pakabinti. Mes tame procese dalyvavome ne vieną dešimtmetį", – dėstė Č.Pacauskas.

"Žvejyba buvo šalutinė bendrovės veikla. Jokio pelno ten nėra", – šių metų pradžioje "Kauno dienai" sakė "Arborator" vadovas Bronius Bradauskas. Šią savaitę su verslininku telefonu susisiekti nepavyko.

Verslinės žvejybos oponentus tai stebina, nors teigiama, kad ši veikla esą yra nuostolinga, tačiau metamos didžiulės pajėgos, kad Kauno mariose vėl būtų atgaivinta verslinė žvejyba. Tai tik sustiprina įtarimus, kad realiai verslininkų sugaunamas žuvų kiekis labai skiriasi nuo parodomo.

Sugrąžintų į akmens amžių

B.Bradauskas "Kauno dienai" yra teigęs, kad jo nesieja jokie giminystės ryšiai su Seimo nariu Broniu Bradausku. Vis dėlto jų pažiūros sutampa – politikas yra pagarsėjęs verslinės žuvininkystės užtarėjas. Juo virsta ne tik A.Salamakinas, bet ir daugiau įtakingų politikų. Jų palankumu suinteresuotos ne tik Kauno mariose norinčios žvejoti bendrovės.

Numatyta, kad nuo 2015 m. Lietuvos gėluose vandenyse verslinės žvejybos beveik nebeliks. Bus galima žvejoti tik Kuršių mariose ir Nemuno žemupyje.

"Verslinės žvejybos sugrąžinimas būtų lyg žingsnis atgal į akmens amžiaus. Vakarų Europoje gėluose vandenyse verslinės žvejybos jau seniai beveik nebėra", – kalbėjo D.Rakutis.

Paruošta pagal Kauno diena informacij ą